

Warszawa, dnia 14 maja 2013 r.

Poz. 560

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾**

z dnia 10 maja 2013 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie nadzoru pedagogicznego

Na podstawie art. 35 ust. 6 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7 października 2009 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. Nr 168, poz. 1324) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) pkt 7 i 8 otrzymują brzmienie:

„7) ewaluacji całościowej – należy przez to rozumieć ewaluację zewnętrzną przeprowadzaną w zakresie wszystkich wymagań, o których mowa w § 7 ust. 4;

8) ewaluacji problemowej – należy przez to rozumieć ewaluację zewnętrzną przeprowadzaną w zakresie wybranych wymagań, o których mowa w § 7 ust. 4;”;

b) dodaje się pkt 11 w brzmieniu:

„11) monitorowaniu – należy przez to rozumieć działanie prowadzone w szkole lub placówce obejmujące zbieranie i analizę informacji o działalności dydaktycznej, wychowawczej i opiekuńczej oraz innej działalności statutowej szkoły lub placówki.”;

2) w § 7:

a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Ewaluacja zewnętrzna jest przeprowadzana w zakresie wymagań, o których mowa w ust. 4.

2. Ewaluacja zewnętrzna obejmuje:

1) zbieranie i analizowanie informacji w zakresie wymagań, o których mowa w ust. 4;

2) ustalanie poziomu spełniania przez szkołę lub placówkę wymagań, o których mowa w ust. 4.”;

b) w ust. 3 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Poziom spełniania przez szkołę lub placówkę poszczególnych wymagań, o których mowa w ust. 4, jest ustalany jako:”;

¹⁾ Minister Edukacji Narodowej kieruje działem administracji rządowej – oświata i wychowanie, na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Edukacji Narodowej (Dz. U. Nr 248, poz. 1480).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2703 i Nr 281, poz. 2781, z 2005 r. Nr 17, poz. 141, Nr 94, poz. 788, Nr 122, poz. 1020, Nr 131, poz. 1091, Nr 167, poz. 1400 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 144, poz. 1043, Nr 208, poz. 1532 i Nr 227, poz. 1658, z 2007 r. Nr 42, poz. 273, Nr 80, poz. 542, Nr 115, poz. 791, Nr 120, poz. 818, Nr 180, poz. 1280 i Nr 181, poz. 1292, z 2008 r. Nr 70, poz. 416, Nr 145, poz. 917, Nr 216, poz. 1370 i Nr 235, poz. 1618, z 2009 r. Nr 6, poz. 33, Nr 31, poz. 206, Nr 56, poz. 458, Nr 157, poz. 1241 i Nr 219, poz. 1705, z 2010 r. Nr 44, poz. 250, Nr 54, poz. 320, Nr 127, poz. 857 i Nr 148, poz. 991, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 139, poz. 814, Nr 149, poz. 887 i Nr 205, poz. 1206, z 2012 r. poz. 941 i 979 oraz z 2013 r. poz. 87.

- c) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Wymagania wobec szkół i placówek, które muszą być spełnione dla ustalenia poziomu D i poziomu B, określa załącznik do rozporządzenia.”;

- 3) w § 8:

- a) uchyla się ust. 4,

- b) ust. 6 i 7 otrzymują brzmienie:

„6. Przed rozpoczęciem ewaluacji zewnętrznej w szkole lub placówce, zespół lub osoba wyznaczeni do jej przeprowadzenia przedstawiają na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem dyrektora, nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki – zakres i harmonogram ewaluacji.

7. Przeprowadzenie w szkole lub placówce czynności ewaluacji zewnętrznej nie może zakłócać pracy szkoły lub placówki.”;

- c) dodaje się ust. 8 i 9 w brzmieniu:

„8. Czynności ewaluacji zewnętrznej przeprowadzane w szkole lub placówce nie powinny trwać dłużej niż 5 dni roboczych w ciągu kolejnych dwóch tygodni.

9. Jeżeli, ze względu na organizację pracy szkoły lub placówki, nie jest możliwe przeprowadzenie czynności ewaluacji zewnętrznej w terminie, o którym mowa w ust. 8, czynności te przeprowadza się w terminie 5 dni roboczych w ciągu kolejnych trzech tygodni.”;

- 4) po § 8 dodaje się § 8a w brzmieniu:

„§ 8a. 1. Zespół lub osoba wyznaczeni do przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej w szkole lub placówce:

- 1) uzgadniają z dyrektorem szkoły lub placówki przebieg ewaluacji i podejmowane w jej ramach czynności;
- 2) uzyskują od dyrektora szkoły lub placówki informacje o pracy szkoły lub placówki;
- 3) dokumentują czynności ewaluacji.

2. Osoby uczestniczące w ewaluacji zewnętrznej, w tym nauczyciele, uczniowie, wychowankowie i ich rodzice oraz przedstawiciele organizacji i instytucji współpracujących ze szkołą lub placówką, są wybierane przez zespół lub osobę wyznaczonych do przeprowadzenia tej ewaluacji w szkole lub placówce.”;

- 5) w § 9:

- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„1. Zespół lub osoba, którzy przeprowadzają ewaluację zewnętrzną, przed sporządzeniem raportu, o którym mowa w ust. 2, przedstawiają zebrane wyniki i wstępne wnioski z ewaluacji na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem dyrektora, nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki.

2. Zespół lub osoba, którzy przeprowadzają ewaluację zewnętrzną, sporządzają raport z przeprowadzonej ewaluacji zawierający:

- 1) wyniki ewaluacji;
- 2) wskazanie poziomów spełniania wymagań, o których mowa w § 7 ust. 3;
- 3) wnioski z ewaluacji.”;

- b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Raport z przeprowadzonej ewaluacji:

- 1) całościowej – sporządza się w terminie 25 dni roboczych,
 - 2) problemowej – sporządza się w terminie 20 dni roboczych
- liczonych od dnia rozpoczęcia w szkole lub placówce czynności ewaluacji zewnętrznej.”;

c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Raport, o którym mowa w ust. 2, organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 2 – kurator oświaty, przekazuje dyrektorowi szkoły lub placówki, w której przeprowadzono ewaluację zewnętrzną, oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę, w terminie 7 dni roboczych od dnia sporządzenia raportu.”,

d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a i 3b w brzmieniu:

„3a. Dniem zakończenia ewaluacji zewnętrznej jest dzień przekazania przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 2 – przez kuratora oświaty, dyrektorowi szkoły lub placówki, w której przeprowadzono ewaluację zewnętrzną, oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę raportu, o którym mowa w ust. 2.

3b. O zakończeniu ewaluacji zewnętrznej i możliwości zapoznania się z raportem, o którym mowa w ust. 2, dyrektor szkoły lub placówki informuje, w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania raportu, radę rodziców, samorząd uczniowski i radę szkoły, jeżeli rada taka została utworzona.”,

e) ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. W przypadku stwierdzenia zasadności zgłoszonych zastrzeżeń, organ sprawujący nadzór pedagogiczny, a w przypadku, o którym mowa w § 8 ust. 2 – wspólnie organ sprawujący nadzór pedagogiczny i kurator oświaty, dokonują zmian w raporcie i przekazują go dyrektorowi szkoły lub placówki oraz organowi prowadzącemu szkołę lub placówkę. Przepis ust. 3b stosuje się odpowiednio.”;

6) § 10 otrzymuje brzmienie:

„§ 10. 1. W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej, przeprowadzonej w szkole lub placówce, poziomu E w odniesieniu do choćby jednego z określonych w załączniku do rozporządzenia wymagań, o których mowa w:

- 1) pkt 3–6 części I. Wymagania wobec przedszkoli,
- 2) pkt 2–5 i 7 części II. Wymagania wobec szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, szkół artystycznych, placówek kształcenia ustawicznego, placówek kształcenia praktycznego oraz ośrodków dokształcania i doskonalenia zawodowego,
- 3) pkt 2 i 3 części III. Wymagania wobec placówek oświatowo-wychowawczych i placówek artystycznych,
- 4) pkt 3 części IV. Wymagania wobec placówek doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek pedagogicznych,
- 5) pkt 1–4 części V. Wymagania wobec specjalnych ośrodków wychowawczych oraz placówek zapewniających opiekę i wychowanie uczniom w okresie pobierania nauki poza miejscem stałego zamieszkania,
- 6) pkt 2–5 części VI. Wymagania wobec młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, ośrodków umożliwiających dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi realizację odpowiednio obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego i obowiązku nauki

– organ sprawujący nadzór pedagogiczny poleca dyrektorowi szkoły lub placówki publicznej opracowanie programu i harmonogramu poprawy efektywności kształcenia lub wychowania zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy.

2. Wobec szkoły lub placówki niepublicznej, w przypadkach określonych w ust. 1, organ sprawujący nadzór pedagogiczny wydaje polecenie, o którym mowa w art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy, i wyznacza termin jego realizacji.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 1 i 2, organ sprawujący nadzór pedagogiczny, w terminie 3 lat od dnia przekazania dyrektorowi szkoły lub placówki raportu, o którym mowa w § 9 ust. 2, przeprowadza w szkole lub placówce ewaluację całościową.

4. W przypadku ustalenia w wyniku ewaluacji zewnętrznej poziomu E w odniesieniu do wymagań niewymienionych w ust. 1, szkoła lub placówka wdraża działania mające na celu poprawę stanu spełniania danego wymagania.”;

7) w § 14:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kontrolujący sporządza protokół kontroli w terminie:

- 1) 3 dni roboczych od dnia zakończenia czynności w ramach kontroli planowej w szkole lub placówce;
- 2) 7 dni roboczych od dnia zakończenia czynności w ramach kontroli doraźnej w szkole lub placówce.”,

- b) w ust. 2 pkt 5 otrzymuje brzmienie:
- „5) opis ustalonego stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości, zalecenia wraz z terminami ich realizacji oraz wnioski i uwagi, o których mowa w art. 33 ust. 4 ustawy;”;
- 8) w § 16 ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. W przypadku stwierdzenia zasadności zgłoszonych zastrzeżeń, organ sprawujący nadzór pedagogiczny dokonuje zmian w protokole kontroli i przekazuje go dyrektorowi szkoły lub placówki.”;
- 9) w § 17 uchyla się pkt 2 i 4;
- 10) po § 17 dodaje się § 17a w brzmieniu:
- „§ 17a. Osoby, o których mowa w § 23 ust. 1 pkt 2 lit. c, przeprowadzające w szkole lub placówce czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego, mogą monitorować pracę szkoły lub placówki w zakresie ustalonym na dany rok szkolny przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania w podstawowych kierunkach polityki oświatowej państwa, o których mowa w art. 35 ust. 2 pkt 1 ustawy.”;
- 11) w § 18:
- a) ust. 1 i 2 otrzymują brzmienie:
- „1. Organ sprawujący nadzór pedagogiczny opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w poprzednim roku szkolnym.
2. Plan nadzoru, o którym mowa w ust. 1, zawiera:
- 1) liczbę ewaluacji całosciowych i problemowych oraz zakres ewaluacji problemowych, planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek;
- 2) liczbę i tematykę kontroli planowanych w poszczególnych typach szkół i rodzajach placówek.”;
- b) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:
- „6. W przypadku zaistnienia okoliczności uniemożliwiających rozpoczęcie planowej ewaluacji zewnętrznej w terminie wynikającym z zawiadomienia, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, ewaluacja może rozpocząć się w terminie późniejszym, jednak nie później niż w ciągu 14 dni od dnia upływu tego terminu, po uprzednim zawiadomieniu o zmianie terminu dyrektora szkoły lub placówki oraz organu prowadzącego szkołę lub placówkę.”;
- 12) § 19 otrzymuje brzmienie:
- „§ 19. Kurator oświaty opracowuje i przedstawia ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku szkolnego, wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w okresie od dnia 1 czerwca poprzedniego roku szkolnego do dnia 31 maja danego roku szkolnego.”;
- 13) w § 20 ust. 2 otrzymuje brzmienie:
- „2. Ewaluację wewnętrzną przeprowadza się w odniesieniu do zagadnień uznanych w szkole lub placówce za istotne w jej działalności.”;
- 14) w § 21:
- a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:
- „1. Dyrektor szkoły lub placówki publicznej opracowuje na każdy rok szkolny plan nadzoru pedagogicznego, który przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki, w terminie do dnia 15 września roku szkolnego, którego dotyczy plan.”;
- b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
- „1a. Plan nadzoru, o którym mowa w ust. 1, jest opracowywany z uwzględnieniem wniosków z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w szkole lub placówce w poprzednim roku szkolnym.”;
- c) w ust. 2:
- pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) przedmiot ewaluacji wewnętrznej oraz termin jej przeprowadzenia;”;
- pkt 3 otrzymuje brzmienie:
- „3) zakres wspomagania nauczycieli w realizacji ich zadań, o którym mowa w § 20 ust. 1 pkt 3.”;

15) § 22 otrzymuje brzmienie:

„§ 22. Dyrektor szkoły lub placówki publicznej, w terminie do dnia 31 sierpnia, przedstawia na zebraniu rady pedagogicznej, a w przypadku szkoły lub placówki, w której nie tworzy się rady pedagogicznej – na zebraniu z udziałem nauczycieli i osób niebędących nauczycielami, które realizują zadania statutowe szkoły lub placówki, wyniki i wnioski ze sprawowanego nadzoru pedagogicznego.”;

16) załącznik do rozporządzenia otrzymuje brzmienie określone w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

§ 2. W roku szkolnym 2012/2013 organ sprawujący nadzór pedagogiczny sprawuje nadzór pedagogiczny zgodnie z planem nadzoru pedagogicznego opracowanym zgodnie z przepisami rozporządzenia, o którym mowa w § 1, w brzmieniu dotychczasowym.

§ 3. W roku szkolnym 2012/2013 kurator oświaty opracuje i przedstawi ministrowi właściwemu do spraw oświaty i wychowania, w terminie do dnia 15 czerwca 2013 r., wyniki i wnioski z nadzoru pedagogicznego sprawowanego w okresie od dnia 1 września 2012 r. do dnia 31 maja 2013 r.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 30 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem przepisów § 1 pkt 1 lit. a, pkt 2, 6, 13, 14 oraz 16, które wchodzi w życie z dniem 1 września 2013 r.

Minister Edukacji Narodowej: *K. Szumilas*

Załącznik do rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej
z dnia 10 maja 2013 r. (poz. 560)

WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ I PLACÓWEK, KTÓRE MUSZĄ BYĆ SPEŁNIONE DLA USTALENIA POZIOMU D I POZIOMU B

I. WYMAGANIA WOBEC PRZEDSZKOLI¹⁾

Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
1. Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci	Przedszkole działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe dzieci, specyfikę pracy przedszkola oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy przedszkola jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy przedszkola jest przygotowywana, modyfikowana i realizowana we współpracy z rodzicami.
2. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tych procesów. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej.	Wdrażane wnioski z monitorowania procesów wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci podnoszą efektywność tych procesów. W przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci.
3. Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań. Modyfikowane w przedszkolu programy wychowania przedszkolnego uwzględniają wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci oraz rozwój ich zainteresowań.

¹⁾ Dotyczy również oddziałów przedszkolnych zorganizowanych w szkołach podstawowych oraz form wychowania przedszkolnego innych niż przedszkole lub oddział przedszkolny zorganizowany w szkole podstawowej.

4. Dzieci są aktywne	Dzieci są zaangażowane w zajęcia prowadzone w przedszkolu i chętnie w nich uczestniczą. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają dzieci do podejmowania różnorodnych aktywności. Dzieci są wdrażane do samodzielności.	Dzieci inicjują i realizują działania na rzecz własnego rozwoju. Dzieci uczestniczą w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.
5. Respektowane są normy społeczne	Relacje między wszystkimi członkami przedszkolnej społeczności są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie. Podjęmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie. Podjęmowane działania wychowawcze są monitorowane i, w razie potrzeb, modyfikowane.	W przedszkolu, wspólnie z rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje. Dzieci wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.
6. Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W przedszkolu rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego dziecka. Informacje z przeprowadzonego rozpoznania są wykorzystywane w realizacji działań edukacyjnych. Zajęcia rewalidacyjne dla dzieci niepełnosprawnych oraz zajęcia specjalistyczne są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego dziecka. Przedszkole współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc dzieciom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną. W przedszkolu są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność przedszkola.	W opinii rodziców wsparcie otrzymywane w przedszkolu odpowiada potrzebom ich dzieci.
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele pracują zespołowo. Wspólnie planują przebieg procesów edukacyjnych i analizują efekty swojej pracy.	Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.

8. Promowana jest wartość wychowania przedszkolnego	Przedszkole prezentuje i upowszechnia informacje o ofercie zajęć prowadzonych w przedszkolu oraz podejmowanych działaniach. Przedszkole informuje środowisko lokalne o celowości i skuteczności podejmowanych przez przedszkole działań.	Przedszkole promuje w środowisku lokalnym wartość wychowania przedszkolnego. Przedszkole jest pozytywnie postrzegane w środowisku lokalnym.
9. Rodzice są partnerami przedszkola	Przedszkole pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W przedszkolu współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach przedszkola i uczestniczą w podejmowanych działaniach.	W przedszkolu są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju dzieci i przedszkola.
10. Wykorzystywane są zasoby przedszkola i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów przedszkola oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Przedszkole w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jego działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.	Współpraca przedszkola ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca przedszkola z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój dzieci.
11. Przedszkole w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W przedszkolu analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych dotyczących wspomagania rozwoju i edukacji dzieci. Nauczyciele planują i podejmują działania edukacyjne i wychowawcze z uwzględnieniem wyników badań zewnętrznych i wewnętrznych oraz wniosków z tych badań, w tym ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Działania prowadzone przez przedszkole są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W przedszkolu wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb przedszkola, w tym badania osiągnięć dzieci, które zakończyły wychowanie przedszkolne.
12. Zarządzanie przedszkolem służy jego rozwojowi	Zarządzanie przedszkolem zapewnia warunki do rozwoju dzieci. Zarządzanie przedszkolem sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi przedszkola.	Zarządzanie przedszkolem prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie przedszkolem sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników przedszkola oraz rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących przedszkola. Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające przedszkolu wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jego potrzeb.

II. WYMAGANIA WOBEC SZKÓŁ PODSTAWOWYCH, GIMNAZJÓW, SZKÓŁ PONADGIMNAZJALNYCH, SZKÓŁ ARTYSTYCZNYCH, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO, PLACÓWEK KSZTAŁCENIA PRAKTYCZNEGO ORAZ OŚRODKÓW DOKSZTAŁCANIA I DOSKONALENIA ZAWODOWEGO ²⁾		
Wymagania	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
1. Szkoła lub placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój uczniów	Szkoła lub placówka działa zgodnie z przyjętą przez radę pedagogiczną własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe uczniów, specyfikę pracy szkoły lub placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest znana uczniom i rodzicom oraz przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy szkoły lub placówki jest przygotowywana, modyfikowana i realizowana we współpracy z uczniami i rodzicami.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	Planowanie procesów edukacyjnych w szkole lub placówce służy rozwojowi uczniów. Uczniowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Informowanie ucznia o jego postępach w nauce oraz ocenianie pomagają uczniom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój. Nauczyciele kształtują u uczniów umiejętność uczenia się. Nauczyciele i uczniowie tworzą atmosferę sprzyjającą uczeniu się. Nauczyciele motywują uczniów do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Nauczyciele stosują różne metody pracy dostosowane do potrzeb ucznia, grupy i oddziału.	Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia uczniom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga uczniom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej. Uczniowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Uczniowie uczą się od siebie nawzajem. W szkole lub placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi uczniów.
3. Uczniowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	W szkole lub placówce realizuje się podstawę programową z uwzględnieniem osiągnięć uczniów z poprzedniego etapu edukacyjnego. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. W szkole lub placówce monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego ucznia, z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.	Wdrażane wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć uczniów przyczyniają się do wzrostu efektów uczenia się i osiągania różnorodnych sukcesów edukacyjnych uczniów. Wyniki analizy osiągnięć uczniów, w tym uczniów, którzy ukończyli dany etap edukacyjny, potwierdzają skuteczność podejmowanych działań dydaktyczno-wychowawczych. Uczniowie odnoszą sukces na wyższym etapie kształcenia lub na rynku pracy.

²⁾ Nie dotyczy szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

4. Uczniowie są aktywni	Uczniowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w szkole lub placówce i chętnie w nich uczestniczą. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego ucznia do podejmowania różnorodnych aktywności.	Uczniowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju, rozwoju szkoły lub placówki i społeczności lokalnej oraz angażują w nie inne osoby.
5. Respektowane są normy społeczne	Działania szkoły lub placówki zapewniają uczniom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności szkolnej są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Uczniowie współpracują ze sobą w realizacji przedsięwzięć będących wynikiem działań samorządu uczniowskiego. Zasady postępowania i współżycia w szkole lub placówce są uzgodnione i przestrzegane przez uczniów, pracowników szkoły i rodziców.	W szkole lub placówce, wspólnie z uczniami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.
6. Szkoła lub placówka wspomaga rozwój uczniów, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W szkole lub placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne i potrzeby rozwojowe, sposoby uczenia się oraz sytuację społeczną każdego ucznia. Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia, zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze i specjalistyczne organizowane dla uczniów wymagających szczególnego wsparcia w rozwoju lub pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz zajęcia rewalidacyjne dla uczniów niepełnosprawnych są odpowiednie do rozpoznanych potrzeb każdego ucznia. Szkoła lub placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc uczniom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną. W szkole lub placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność szkoły lub placówki.	W szkole lub placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji w odniesieniu do każdego ucznia. W opinii rodziców i uczniów wsparcie otrzymywane w szkole lub placówce odpowiada ich potrzebom.

7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych	Nauczyciele, w tym nauczyciele pracujący w jednym oddziale, współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami.	Nauczyciele wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
8. Promowana jest wartość edukacji	W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się. W szkole lub placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.	Szkola lub placówka wykorzystuje informacje o losach absolwentów do promowania wartości edukacji. Działania realizowane przez szkołę lub placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.
9. Rodzice są partnerami szkoły lub placówki	Szkola lub placówka pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W szkole lub placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach szkoły lub placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach.	W szkole lub placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju uczniów oraz szkoły lub placówki.
10. Wykorzystywane są zasoby szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów szkoły lub placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Szkola lub placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym.	Współpraca szkoły lub placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca szkoły lub placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój uczniów.

11. Szkoła lub placówka, organizując procesy edukacyjne, uwzględnia wnioski z analizy wyników sprawdzianu³⁾, egzaminu gimnazjalnego⁴⁾, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie oraz innych badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole lub placówce analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów oraz wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele planują i podejmują działania. Działania prowadzone przez szkołę lub placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	W szkole lub placówce wykorzystuje się wyniki badań zewnętrznych i prowadzi badania wewnętrzne, odpowiednio do potrzeb szkoły lub placówki, w tym badania osiągnięć uczniów i osób absolwentów.
12. Zarządzanie szkołą lub placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie szkołą lub placówką koncentruje się na wychowaniu, nauczaniu i uczeniu się oraz zapewnieniu odpowiednich do realizacji tych zadań warunków. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi szkoły lub placówki.	Zarządzanie szkołą lub placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie szkołą lub placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych pracowników szkoły lub placówki oraz uczniów i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących szkoły lub placówki. Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające szkole lub placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb.

³⁾ Dotyczy sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, w klasie VI ogólnokształcącej szkoły muzycznej I stopnia oraz w klasie III ogólnokształcącej szkoły baletowej.

⁴⁾ Dotyczy egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, w klasie III ogólnokształcącej szkoły muzycznej II stopnia, w klasie III ogólnokształcącej szkoły sztuk pięknych oraz w klasie VI ogólnokształcącej szkoły baletowej.

III. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH I PLACÓWEK ARTYSTYCZNYCH		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
1. Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków i umożliwiającą organizację pracy w sposób sprzyjający osiągnięciu celów	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. W placówce monitoruje się osiągnięcia wychowanków. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Koncepcja pracy placówki jest przygotowywana, modyfikowana i realizowana we współpracy z wychowankami i rodzicami. Działania podjęte w wyniku wdrażania wniosków z badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki uwzględniają opinie wychowanków w celu doskonalenia podejmowanych działań. W placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi wychowanków. Dokonuje się analizy efektywności wykorzystania czasu spędzanego przez wychowanków w placówce, z uwzględnieniem ich potrzeb.
2. Placówka wspomaga rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków oraz umożliwia korzystanie z różnych form wypoczynku i organizacji czasu wolnego	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków w celu podejmowania skutecznych działań wspierających ich rozwój. Oferta placówki pozwala na realizację jej zadań, odpowiada potrzebom wychowanków i daje im możliwość wyboru różnorodnych aktywności. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. W placówce kształtuje się umiejętność spędzania czasu wolnego oraz rozwijania zainteresowań i uzdolnień. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.	Wdrażane wnioski z diagnozy i analizy potrzeb oraz możliwości wychowanków zapewniają skuteczność działań placówki i przyczyniają się do rozwoju zainteresowań i uzdolnień wychowanków. W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań. Oferta placówki jest modyfikowana i wzbogacana, umożliwia wychowankom odkrywanie i rozwijanie ich zdolności. Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Wychowankowie wykorzystują umiejętność uczenia się dla własnego rozwoju.

3. Respektowane są normy społeczne	Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współzycia w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców.	W placówce, wspólnie z wychowankami i rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz, w razie potrzeb, modyfikuje.
4. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Współpraca placówki z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym wpływa korzystnie na rozwój wychowanków. W placówce w sposób zaplanowany, systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, pozyskuje się i wykorzystuje informacje ze środowiska lokalnego, dotyczące jej oferty.
5. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi oraz promowaniu wartości edukacji	Zarządzanie placówką prowadzi do tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji jej zadań i promowania idei uczenia się przez całe życie. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.	Zarządzanie placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Placówka wykorzystuje informacje o efektach pracy z wychowankami do promowania realizowanych działań i wartości edukacji. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz, w miarę możliwości, wychowanków i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki.

IV. WYMAGANIA WOBEC PLACÓWEK DOSKONALENIA NAUCZYCIELI, PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH I BIBLIOTEK PEDAGOGICZNYCH		
Wymaganie	Charakterystyka wymagań na poziomie D	Charakterystyka wymagań na poziomie B
1. Placówka realizuje koncepcję pracy	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe osób oraz potrzeby instytucji i organizacji korzystających z jej oferty, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy placówki jest znana osobom, instytucjom i organizacjom korzystającym z oferty placówki.	Realizowana koncepcja pracy placówki jest monitorowana i, w razie potrzeb, modyfikowana z uwzględnieniem oczekiwań osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.
2. Procesy edukacyjne są zorganizowane w sposób sprzyjający rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	Planowanie procesów edukacyjnych w placówce służy rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. W realizacji zadań stosuje się różne formy i metody pracy dostosowane do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Placówka pozyskuje informacje od osób, instytucji i organizacji, które skorzystały z oferty placówki, na temat podejmowanych przez placówkę działań.	W placówce stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Wnioski z analizy informacji pozyskanych od osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki są wykorzystywane do doskonalenia procesów edukacyjnych i prowadzonych przez placówkę działań.
3. Placówka zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki	Realizacja oferty placówki pozwala osiągać jej cele i zaspokaja potrzeby osób, instytucji i organizacji z niej korzystających. Podejmowane są działania służące wyrównywaniu szans w dostępie do oferty placówki. W opinii osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki, wsparcie otrzymywane w placówce jest odpowiednie do ich potrzeb. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne.	Doskonali się ofertę placówki z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz pozyskanych od nich opinii dotyczących pracy placówki. Placówka zachęca osoby, instytucje i organizacje korzystające z oferty placówki do własnego rozwoju.

4. Procesy edukacyjne są efektem współpracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu procesów edukacyjnych. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspomagają się w organizowaniu i realizacji procesów edukacyjnych.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
5. Promowana jest wartość edukacji	W placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie. W placówce prowadzi się działania promujące wartość edukacji, skierowane do osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.	Realizowane przez placówkę działania wzmacniają odpowiedzialność za własny rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki. Działania realizowane przez placówkę promujące wartość edukacji wpływają na rozwój lokalnej społeczności.
6. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Wykorzystywane przez placówkę zasoby środowiska lokalnego wpływają na rozwój osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki.

7. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych	W placówce analizuje się wyniki badań zewnętrznych i wewnętrznych, w tym wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których przygotowuje się ofertę placówki, planuje i podejmuje działania. Realizacja oferty i działania podejmowane w placówce są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	Placówka doskonali własną pracę z uwzględnieniem systematycznie pozyskiwanych informacji na temat rozwoju osób, instytucji i organizacji, które skorzystały z oferty placówki.
8. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Zarządzanie placówką zapewnia warunki do realizacji zadań statutowych placówki. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Zarządzanie placówką zapewnia przygotowanie oferty odpowiedniej do potrzeb osób, instytucji i organizacji korzystających z oferty placówki oraz odpowiednie warunki jej realizacji.	Zarządzanie placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej.

V. WYMAGANIA WOBEC SPECJALNYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH ORAZ PLACÓWEK ZAPEWNIAJĄCYCH OPIEKĘ I WYCHOWANIE UCZNIOM W OKRESIE POBIERANIA NAUKI POZA MIEJSCEM STAŁEGO ZAMIESZKANIA		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
1. Planuje się i organizuje pracę w sposób sprzyjający osiąganiu celów placówki	W placówce diagnozuje się i analizuje potrzeby oraz możliwości wychowanków. Wyniki tych analiz i diagnoz są uwzględniane przy planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań placówki. Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Działania podjęte w efekcie wdrażania wniosków z badań zewnętrznych i wewnętrznych przyczyniają się do rozwoju wychowanków i placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pracują wspólnie z wychowankami nad doskonaleniem podejmowanych działań. Placówka podejmuje innowacyjne działania w zakresie umożliwiania wychowankom rozwijania zainteresowań i uzdolnień lub specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Dokonuje się analizy efektywności wykorzystania czasu spędzanego przez wychowanków w placówce, z uwzględnieniem ich potrzeb. Wnioski z tych analiz przyczyniają się do podniesienia efektywności pracy placówki.
2. Respektowane są normy społeczne	Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współżycia w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, nauczycieli i inne osoby realizujące zadania placówki oraz rodziców. Podjęte są działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Podjęte są działania wychowawcze są monitorowane i, w razie potrzeb, modyfikowane. Działania wychowawcze podejmowane w placówce są spójne i odpowiednie do potrzeb wychowanków i sprzyjają kształtowaniu i uzyskiwaniu pożądanych postaw i zachowań. Wychowankowie współpracują ze sobą.	W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań. Ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu kolejnych działań. Podejmowane działania zaspokajają potrzeby każdego wychowanka. Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych. Wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówki.

3. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie realizujące zadania placówki wspólnie podejmują działania odpowiednie do jej funkcji	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu działań służących realizacji zadań placówki. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki monitorują jakość podejmowanych działań. Wnioski z monitorowania są wspólnie analizowane i wykorzystywane w planowaniu, organizowaniu i realizowaniu działań. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów edukacyjnych (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
4. Placówka wspomaga rozwój wychowanków, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji	W placówce rozpoznaje się możliwości psychofizyczne, potrzeby rozwojowe oraz sytuację społeczną każdego wychowanka. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki stwarzają sytuacje, w których zachęcają wychowanków do podejmowania różnorodnych aktywności, z uwzględnieniem rozpoznanych możliwości psychofizycznych każdego wychowanka i jego potrzeb rozwojowych. Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. Placówka współpracuje z poradniami psychologiczno-pedagogicznymi i innymi podmiotami świadczącymi poradnictwo i pomoc wychowankom, zgodnie z ich potrzebami i sytuacją społeczną. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.	W placówce są prowadzone działania zwiększające szanse edukacyjne wychowanków. Działania te uwzględniają indywidualne potrzeby każdego wychowanka. Wychowankowie biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówki. Wychowankowie inicjują i realizują różnorodne działania na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki. Mają wpływ na organizację pracy placówki. W opinii rodziców i wychowanków wsparcie otrzymywane w placówce odpowiada ich potrzebom.

5. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku lokalnym. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	Placówka realizuje inicjatywy zgłaszane przez rodziców na rzecz rozwoju wychowanków i placówki. Rodzice pozytywnie oceniają efekty wsparcia udzielonego im przez placówkę. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Wykorzystywane przez placówkę zasoby środowiska lokalnego wpływają na rozwój wychowanków i placówki.
6. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi i promowaniu wartości edukacyjnych i wychowawczych	Zarządzanie placówką prowadzi do tworzenia klimatu sprzyjającego realizacji jej zadań i promowania idei uczenia się przez całe życie. W placówce wspiera się wychowanków w przyjmowaniu odpowiedzialności za własny rozwój. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi placówki. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki oraz doskonaleniu zawodowemu.	Zarządzanie placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki w procesie ewaluacji wewnętrznej. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.

VI. WYMAGANIA WOBEC MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW WYCHOWAWCZYCH, MŁODZIEŻOWYCH OŚRODKÓW SOCJOTERAPII, SPECJALNYCH OŚRODKÓW SZKOLNO-WYCHOWAWCZYCH, OŚRODKÓW UMOŻLIWIAJĄCYCH DZIECIOM I MŁODZIEŻY Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM W STOPNIU GŁĘBOKIM, A TAKŻE DZIECIOM I MŁODZIEŻY Z UPOŚLEDZENIEM UMYSŁOWYM Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI SPRZĘŻONYMI REALIZACJĘ ODPOWIEDNIO OBOWIĄZKU ROCZNEGO PRZYGOTOWANIA PRZEDSZKOLNEGO, OBOWIĄZKU SZKOLNEGO I OBOWIĄZKU NAUKI ⁵⁾		
Wymaganie	Charakterystyka wymagania na poziomie D	Charakterystyka wymagania na poziomie B
1. Placówka realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój wychowanków	Placówka działa zgodnie z przyjętą własną koncepcją pracy, uwzględniającą potrzeby rozwojowe wychowanków, specyfikę pracy placówki oraz zidentyfikowane oczekiwania środowiska lokalnego. Koncepcja pracy placówki jest znana rodzicom i przez nich akceptowana.	Koncepcja pracy placówki jest przygotowywana, modyfikowana i realizowana we współpracy z rodzicami.
2. Podejmowane w placówce działania są zorganizowane w sposób sprzyjający osiągnięciu celów placówki	Planowanie działań w placówce odpowiednio do rodzaju placówki: profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, prozdrowotnych, rekreacyjnych, terapeutycznych, resocjalizacyjnych i rewalidacyjnych, w tym wynikających z indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych opracowanych dla wychowanków, służy rozwojowi wychowanków. Działania realizowane w placówce są monitorowane i, w razie potrzeb – modyfikowane w celu podniesienia efektywności pracy placówki. Wychowankowie znają stawiane przed nimi cele uczenia się i formułowane wobec nich oczekiwania. Informowanie wychowanków o ich postępach oraz ocenianie pomagają wychowankom uczyć się i planować ich indywidualny rozwój. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki motywują wychowanków do aktywnego uczenia się i wspierają ich w trudnych sytuacjach. Czas spędzany przez wychowanków w placówce jest efektywnie wykorzystywany.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pracują wspólnie z wychowankami, z uwzględnieniem ich możliwości, nad doskonaleniem podejmowanych działań. W placówce są prowadzone działania uwzględniające indywidualizację procesu edukacji i terapii w odniesieniu do każdego wychowanka. Organizacja procesów edukacyjnych umożliwia wychowankom powiązanie różnych dziedzin wiedzy i jej wykorzystanie. Taka organizacja procesów edukacyjnych pomaga wychowankom zrozumieć świat oraz lepiej funkcjonować w społeczności lokalnej. Wychowankowie mają wpływ na sposób organizowania i przebieg procesu uczenia się. Czują się odpowiedzialni za własny rozwój. Wychowankowie uczą się od siebie nawzajem.

⁵⁾ Ilekroć w części VI jest mowa o wychowankach, należy przez to rozumieć także uczniów szkół zorganizowanych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, młodzieżowych ośrodkach socjoterapii i specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych.

3. Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	Działania służące nabywaniu wiedzy i umiejętności dostosowuje się do diagnozowanych potrzeb i możliwości wychowanków. Rozwój wychowanków planuje się indywidualnie, z uwzględnieniem postępów każdego wychowanka. Nauczyciele stosują różnorodne metody pracy, z uwzględnieniem możliwości, zdolności i sposobów uczenia się wychowanków. W szkole funkcjonującej w placówce realizuje się programy nauczania uwzględniające dotychczasowe osiągnięcia edukacyjne każdego wychowanka, jego możliwości i zdolności. Podstawa programowa jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Wychowankowie nabywają wiadomości i umiejętności zgodnie z rozpoznanymi potrzebami i możliwościami. W placówce, odpowiednio do jej specyfiki, monitoruje się proces nabywania wiedzy i umiejętności przez wychowanków w odniesieniu do potrzeb i możliwości każdego wychowanka.	Placówka podejmuje nowatorskie rozwiązania, innowacje i eksperymenty w zakresie rozwijania zainteresowań i uzdolnień, organizacji nauki, metod pracy i wychowania. Zebrane informacje o losach byłych wychowanków potwierdzają skuteczność podejmowanych działań profilaktyczno-wychowawczych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych.
4. Wychowankowie są aktywni	Wychowankowie są zaangażowani w zajęcia prowadzone w placówce i chętnie w nich uczestniczą. Nauczyciele stwarzają sytuacje, które zachęcają każdego wychowanka do podejmowania różnorodnych aktywności, odpowiednio do ich możliwości.	Wychowankowie są, odpowiednio do swoich możliwości, samodzielni w podejmowaniu różnorodnych aktywności na rzecz własnego rozwoju i rozwoju placówki.
5. Respektowane są normy społeczne	Działania placówki zapewniają wychowankom bezpieczeństwo fizyczne i psychiczne, a relacje między wszystkimi członkami społeczności placówki są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Zasady postępowania i współżycia w placówce są uzgodnione i przestrzegane przez wychowanków, pracowników placówki oraz rodziców. Podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Realizacja tych działań jest monitorowana oraz, w razie potrzeb, modyfikowana.	W placówce ocenia się skuteczność podejmowanych działań profilaktyczno-wychowawczych, opiekuńczych, edukacyjnych, terapeutycznych i resocjalizacyjnych. Ocena ta jest uwzględniana przy planowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu kolejnych działań. Podejmowane działania zaspokajają potrzeby każdego wychowanka. Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych. Wychowankowie, odpowiednio do swoich możliwości, biorą udział w procesie podejmowania decyzji dotyczących zadań placówki.

	Działania wychowawcze podejmowane w placówce są spójne i odpowiednie do potrzeb wychowanków i sprzyjają kształtowaniu i uzyskiwaniu pożądanych postaw i zachowań. Wychowankowie współpracują ze sobą w miarę swoich możliwości. W placówce są realizowane działania antydyskryminacyjne obejmujące całą społeczność placówki.	
6. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują w planowaniu i realizowaniu działań odpowiednich do jej funkcji	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki współpracują ze sobą w planowaniu, organizowaniu, realizowaniu i modyfikowaniu podejmowanych działań. Wprowadzanie zmian dotyczących przebiegu procesów zapewniających realizację zadań placówki (planowanie, organizacja, realizacja, analiza i doskonalenie) następuje w wyniku ustaleń między nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki.	Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki wspólnie rozwiązują problemy, doskonalą metody i formy współpracy. Nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki pomagają sobie nawzajem w ewaluacji i doskonaleniu własnej pracy.
7. Promowana jest wartość edukacji	W placówce prowadzi się działania kształtujące pozytywny klimat sprzyjający uczeniu się. W placówce prowadzi się działania kształtujące postawę uczenia się przez całe życie.	Placówka wykorzystuje informacje o losach byłych wychowanków do promowania wartości edukacji. Działania realizowane przez placówkę promują wartość edukacji w społeczności lokalnej.
8. Rodzice są partnerami placówki	Placówka, z uwzględnieniem jej specyfiki, pozyskuje i wykorzystuje opinie rodziców na temat swojej pracy. W placówce współpracuje się z rodzicami na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice współdecydują w sprawach placówki i uczestniczą w podejmowanych działaniach. Placówka wspiera rodziców w wychowaniu i zrozumieniu aktualnej sytuacji ich dzieci.	W placówce są realizowane inicjatywy rodziców na rzecz rozwoju wychowanków oraz placówki. W placówce w sposób zaplanowany, systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, wspiera się rodziców w działaniach na rzecz rozwoju ich dzieci. Rodzice dostrzegają efekty tego wsparcia.
9. Wykorzystywane są zasoby placówki i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju	Prowadzi się rozpoznanie potrzeb i zasobów placówki oraz środowiska lokalnego i na tej podstawie podejmuje inicjatywy na rzecz ich wzajemnego rozwoju. Placówka w sposób systematyczny i celowy, z uwzględnieniem specyfiki jej działania, współpracuje z instytucjami i organizacjami działającymi w środowisku	Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym służy zwiększaniu szans edukacyjnych wychowanków, z uwzględnieniem indywidualizacji podejmowanych wobec nich działań. Współpraca placówki ze środowiskiem lokalnym wpływa na ich wzajemny rozwój. Placówka jest pozytywnie postrzegana w środowisku lokalnym.

	lokalnym, w tym z podmiotami odpowiedzialnymi za wspomaganie dzieci i młodzieży, odpowiednio do potrzeb dzieci i młodzieży i ich sytuacji społecznej. W placówce stwarza się warunki do wyrażenia opinii o jej funkcjonowaniu w środowisku lokalnym. Opinie te są wykorzystywane do doskonalenia pracy placówki.	
10. Placówka w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analiz badań zewnętrznych i wewnętrznych	W szkole funkcjonującej w placówce, w której uczniowie przystępują do sprawdzianu ⁶⁾ lub egzaminów ⁷⁾ , analizuje się wyniki sprawdzianu i egzaminów. W placówce analizuje się wyniki ewaluacji zewnętrznej i wewnętrznej. Analizy prowadzą do formułowania wniosków i rekomendacji, na podstawie których nauczyciele i inne osoby realizujące zadania placówki planują i podejmują działania. Działania prowadzone przez placówkę są monitorowane i analizowane, a w razie potrzeb – modyfikowane.	Działania podjęte w efekcie wdrażania wniosków z zewnętrznych i wewnętrznych badań oraz analiz przyczyniają się do rozwoju placówki.
11. Zarządzanie placówką służy jej rozwojowi	Dyrektor zapewnia warunki do realizacji zadań placówki. Zarządzanie placówką sprzyja indywidualnej i zespołowej pracy nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz doskonaleniu zawodowemu. Ewaluacja wewnętrzna jest przeprowadzana wspólnie z nauczycielami i innymi osobami realizującymi zadania placówki. W procesie zarządzania, w oparciu o wnioski wynikające z nadzoru pedagogicznego, podejmuje się działania służące rozwojowi placówki.	Zarządzanie placówką prowadzi do podejmowania nowatorskich działań, innowacji i eksperymentów. Zarządzanie placówką sprzyja udziałowi nauczycieli i innych osób realizujących zadania placówki oraz wychowanków i rodziców w procesie podejmowania decyzji dotyczących placówki. Dyrektor podejmuje skuteczne działania zapewniające placówce wspomaganie zewnętrzne odpowiednie do jej potrzeb.

⁶⁾ Dotyczy sprawdzianu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej.

⁷⁾ Dotyczy egzaminu przeprowadzanego w ostatnim roku nauki w gimnazjum, egzaminu maturalnego, egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie.